

บทที่ 4

การอภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายที่จะเปรียบเทียบอัตรานอกทัศนของวัยรุ่นปกติและวัยรุ่นติดยาเสพติดในสถานบำบัดรักษาในเขตกรุงเทพมหานคร จากผลของการหาคะแนนเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที (t-test) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอัตรานอกทัศนทั้ง 10 ด้านของวัยรุ่นปกติและวัยรุ่นติดยาเสพติด, วัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชายกับหญิง, วัยรุ่นติดยาเสพติดตอนต้นกับวัยรุ่นติดยาเสพติดตอนปลาย การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way analysis of variance) เพื่อเปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยของอัตรานอกทัศนทั้ง 10 ด้านของระยะเวลาในการติดยาเสพติดในวัยรุ่นติดยาเสพติด และการทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีเชฟเฟ (Scheffe's Multiple Comparison on Treatment Means) ปรากฏผลดังนี้ คือ

1. วัยรุ่นปกติมีอัตรานอกทัศนทั้ง 10 ด้าน คือ ด้านร่างกาย, ด้านศีลธรรมจรรยา, ด้านส่วนตัว, ด้านครอบครัว, ด้านสังคม, ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง, ด้านความเป็นเอกลักษณ์, ด้านความพึงพอใจในตนเอง, ด้านพฤติกรรมที่ตนเองแสดงออก และด้านรวมดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติด จากผลการวิจัยแสดงว่าอัตรานอกทัศนมีความเกี่ยวข้องกับภาวะการติดยาเสพติดของวัยรุ่นในทุก ๆ ด้าน การที่บุคคลติดที่บุคคลติดยาเสพติดซึ่งเป็นอันตรายทั้งหลายนั้น แสดงว่า ข้อบกพร่องในด้านบุคลิกภาพของผู้ติดยาเสพติด บางทีอาจจะไม่ได้รับการฝึกอบรมที่ถูกต้องให้เข้าใจถึงความสำคัญของผลที่จะเกิดตามมาภายหลังจากประโยชน์ของมัน หรืออาจจะเป็นเพราะเขามีบุคลิกภาพอ่อนแอ ขาดความมั่นใจในตนเอง มีอัตรานอกทัศนไม่ดี ซึ่งทำให้เขาเป็นคนที่ถูกชักจูง และมีแนวโน้มที่จะติดยาเสพติดได้ง่าย (John W. Kinds อ้างถึงใน พรศิริ ชำติยานนท์, 2520) ภาวะติดยาเสพติดของวัยรุ่นเป็นปัญหาหนึ่งของพฤติกรรมเบี่ยงเบน ซึ่งเบนจามิน เอส บลูม (Benjamin S. Bloom, 1977:194) ได้อธิบายไว้ว่าบุคคลที่มีความเชื่อมั่น มีความภาคภูมิใจในตนเอง มีความกระตือรือร้นในกิจกรรมต่าง ๆ และสามารถปรับตัวได้ดี เป็นบุคคลที่มีอัตรานอกทัศนดี เด็ก

วัยรุ่นที่ประสบความล้มเหลวในการปรับตัวที่นำไปสู่ปัญหาพฤติกรรม หรือการมีพฤติกรรมที่เบี่ยงเบนไปจากปกติ ก็จะมีอ้อมโนทัศน์ไม่ดี ดังเช่นผลการวิจัยของ จอห์น ไฮเวอร์ด ดัทช์ม (John Haward Deiche, 1959: 1437) ที่ได้ศึกษาอ้อมโนทัศน์ระหว่างเด็กวัยรุ่นชายที่มีปัญหาด้านความประพฤติดกับเด็กวัยรุ่นชายที่ไม่มีปัญหาด้านความประพฤติ ผลการวิจัยพบว่า เด็กวัยรุ่นชายที่ไม่มีปัญหาทางด้านความประพฤดิอ้อมโนทัศน์ดีกว่าเด็กวัยรุ่นชายที่มีปัญหาด้านความประพฤติ ในทางตรงกันข้ามในวัยรุ่นที่มีการปรับตัวดี มีความนึกคิดเกี่ยวกับตนเองในทางที่ดี มีอ้อมโนทัศน์ดี เป็นเครื่องป้องกัน (insulator) มิให้เขาชนล้มกระทำผิด หรือมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยหันไปใช้ยาเสพติดได้ง่าย ซึ่ง เรดเลส และ ไดนิทซ์ (Reakless and Dinitz, 1956) ได้ทำการศึกษาว่า ปัจจัยในตน (Self factor) มีส่วนก่อให้เกิดความรู้ในเหตุผลว่าทำไมเด็กและเยาวชนที่อาศัยอยู่ในเขตที่มีอัตราการกระทำผิดของเยาวชนสูง จำนวนมากที่ไม่กระทำผิดกฎหมาย โดยได้ศึกษาเปรียบเทียบระยะยาว ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนที่ตีเกือบทั้งหมดยังเรียนหนังสืออยู่ในโรงเรียน เพียงส่วนน้อยมากที่มีความประพฤติฝ่าฝืนกฎหมาย แต่ตรงข้ามกับนักเรียนที่ครูประเมินว่าไม่ดีมีถึงร้อยละ 39 ของกลุ่มตัวอย่าง ได้กระทำผิดกฎหมายและถูกนำส่งศาลเด็กและเยาวชน และจำนวนนี้ถูกจับกุมว่ากระทำผิดโดยเฉลี่ยคนละ 3 ครั้ง คณะผู้วิจัยชุดนี้จึงสรุปว่าอ้อมโนทัศน์ของเยาวชนเป็นปัจจัยเกี่ยวกับตัวเยาวชนปัจจัยหนึ่ง และเป็นตัวควบคุมทิศทางการกระทำของเขา โดยสรุปว่า อ้อมโนทัศน์ที่ดีเป็นหลักฐานยืนยันว่าเยาวชนคนนั้นได้รับการขัดเกลาทางสังคมอย่างดี และชี้ให้เห็นว่าเขาได้พัฒนาจิตใจภายในของตนอย่างดีแล้ว การมีอ้อมโนทัศน์ในทางที่ดีจะเป็นสิ่งสนับสนุนให้เด็กและเยาวชนผูกพันกับครอบครัว และเหินห่างจากค่านิยมและวัฒนธรรมเฉพาะกลุ่มของเยาวชนกระทำผิดต่าง ๆ ในละแวกงานที่ถือว่าการกระทำผิดกฎหมายเป็นเรื่องธรรมดา

แต่อย่างไรก็ตาม อ้อมโนทัศน์จะมีอิทธิพลต่อภาวะการติดยาเสพติดมากน้อยเพียงใด อาจขึ้นอยู่กับพ่อแม่จะเอาใจใส่ดูแลหลานได้เหมาะสมถูกต้องหรือไม่ เพื่อให้เขาเข้าใจตนเอง และผู้อื่นให้รู้จักการเข้าสังคม ช่วยเหลือผู้อื่น ซึ่งจะช่วยให้เด็กรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และรู้จักตัวเองมากขึ้น จะช่วยให้เด็กมีพฤติกรรมที่สังคมต้องการ เป็นต้นว่ารู้จักรับผิดชอบต่อครอบครัว มีความเป็นมิตรในหมู่เพื่อน ให้ความร่วมมือต่อชุมชน ใจกว้าง รับรู้ว่าคุณค่า (Brown

อ้างอิงใน นรินทร์ แจ่มจรัส 2527:25) รวมถึงระดับการศึกษา เพราะวัยรุ่นปกติที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในครั้งนี้เป็นนักเรียนทั้งสิ้น ในขณะที่วัยรุ่นติดยาเสพติดบางคนไม่ได้มีภาวะการเป็นนักเรียน

2. วัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิงมีอัตมโนทัศน์ด้านครอบครัวดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชาย และวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชายมีอัตมโนทัศน์ด้านสังคมดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิง ส่วนด้านอื่นไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยแสดงว่า ความแตกต่างระหว่างเพศมีความเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ในด้านครอบครัวและด้านสังคมของวัยรุ่นติดยาเสพติด ส่วนอัตมโนทัศน์ด้านอื่น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าความแตกต่างของเพศของวัยรุ่นติดยาเสพติด ไม่มีความเกี่ยวข้องกับอัตมโนทัศน์ด้านอื่น ๆ ของกลุ่มตัวอย่างนี้ แต่ในการวิจัยอื่นยังมีการศึกษาพบว่าความแตกต่างระหว่างเพศมีความสำคัญต่ออัตมโนทัศน์ด้านอื่น คือ ส่องศรี ศรีมุกดา (2511) ศึกษาพบว่า นักเรียนหญิงและนักเรียนชายวัยรุ่นมีอัตมโนทัศน์ที่ต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านร่างกายความสามารถในการเล่นกีฬาและการเล่น ทัศนคติทางสังคม และความเป็นจริงของตนเองและต่อมา จุไรรัตน์ เปรมิขเจียร (2514) ได้ศึกษาพบว่า วัยรุ่นหญิงมีอัตมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมดีกว่าวัยรุ่นชาย และวัยรุ่นหญิงมีแนวโน้มที่จะมีอัตมโนทัศน์ในลักษณะเกี่ยวกับความสุข ความพอใจ และลักษณะเป็นส่วนรวมดีกว่าชาย แต่ผลการวิจัยในครั้งนี้ปรากฏออกมาเช่นนี้ อาจจะเนื่องมาจากผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวัยรุ่นติดยาเสพติด ซึ่งมีอัตมโนทัศน์ไปในทางลบ ทำให้ผลค่าเฉลี่ยคะแนนอัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นติดยาเสพติดทั้งเพศหญิงและเพศชายติดยาเสพติดในด้านอื่นออกมาใกล้เคียงกัน จึงไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติในด้านอื่น หรืออาจจะเนื่องมาจากตัวแปรอื่นที่น่าจะมีอิทธิพลต่ออัตมโนทัศน์ของวัยรุ่นติดยาเสพติด แต่มิได้นำมาศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ เช่น สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคม การคบเพื่อน ระดับสติปัญญา เป็นต้น

สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้พบว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิงมีอัตมโนทัศน์ในด้านครอบครัวดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชาย อาจจะเนื่องมาจากในสังคมไทยสตรีมีความผูกพันใกล้ชิดกับครอบครัวมาก พ่อแม่มักจะเห็นบุตรสาวเป็นเพศที่อ่อนแอ ถึงแม้ว่าบุตรสาวของตนเองจะมีพฤติกรรมเบี่ยงเบนโดยการติดยาเสพติด ก็เป็นเรื่องที่พ่อแม่จะต้องช่วยกันแก้ไข และคอยให้กำลังใจ

ทำให้เด็กวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิงยังมีความผูกพันกับครอบครัวสูงกว่าเพศชาย ในงานวิจัยต่างประเทศ Dowan และ Adelson (1961) ศึกษาและพบว่า เด็กหญิงมีความรู้สึกว้าวุ่นที่พ่อแม่กำหนดกฎเกณฑ์ไว้สำหรับตนเองมีความยุติธรรม และเหมาะสมดีแล้ว ซึ่งแสดงถึงความผูกพันต่อครอบครัว ในขณะที่เด็กวัยรุ่นชายจะพยายามดิ้นรนที่จะเป็นอิสระจากการควบคุมของพ่อแม่ ส่วนในด้านสังคมจากการวิจัยพบว่า วัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชายมีอึดม โน้ทส์ในด้านสังคมดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดเพศหญิง ที่เป็นเช่นนี้อาจจะเพราะว่า วัยรุ่นเพศชายต้องการ อีสาระจากครอบครัวมากกว่าเพศหญิง ทำให้เขาหาหนทางเข้าสู่สังคมภายนอกมากกว่าเพศหญิง มีการเข้ากลุ่ม เข้าพวก และคบเพื่อนมาก ทำให้เขามีความมั่นใจในการสร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นมากกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงาน วิจัยของวันเน็ญ เริ่มรักซ์ (2520) ซึ่งได้ศึกษาพบว่า วัยรุ่นติดยาเสพติดเพศชายติดยาเสพติดมากกว่าเพศหญิง และสาเหตุส่วนใหญ่มาจากเพื่อนชักชวน และงานวิจัยของเฟน แสงสิงแก้ว (2518) ยังพบว่าวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดส่วนใหญ่เป็นเพศชาย และส่วนใหญ่คิดว่าตนเองได้รับความรักและการดูแล จากบิดามารดาน้อยกว่าเพื่อน และเมื่อมีปัญหาส่วนตัวจะปรึกษาเพื่อนมากกว่าครอบครัว งานวิจัยนี้สนับสนุนให้เห็นว่า เพศชายที่ติดยาเป็นส่วนใหญ่อาจจะเนื่องมาจากการเข้ากลุ่มและคบเพื่อนฝูงมาก และคิดว่าตนเองมีความผูกพันกับครอบครัวน้อยกว่าเพศหญิง ทำให้เขามีโอกาสที่จะถูกชักจูงให้หันไปใช้ยาเสพติดมากกว่าเพศหญิง และวัยรุ่นชายมีปฏิสัมพันธ์กับสังคมภายนอกมากกว่าเพศหญิงทำให้เขาได้มีประสบการณ์ ตลอดจนความรู้สึกนึกคิดของผู้อื่นที่มีต่อตัวเขา ทำให้เขาสามารถพัฒนาอึดม โน้ทส์ด้านสังคมขึ้นมาได้

3. วัยรุ่นติดยาเสพติดตอนปลายมีอึดม โน้ทส์ในด้านภาววิพากษ์วิจารณ์ตนเองดีกว่าวัยรุ่นติดยาเสพติดตอนต้น ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จากผลการวิจัยแสดงว่าความแตกต่างระหว่างอายุมีความเกี่ยวข้องกับอึดม โน้ทส์ในด้านภาววิพากษ์วิจารณ์ตนเองของวัยรุ่นติดยาเสพติด ส่วนด้านอื่น ไม่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งแสดงว่าความแตกต่างทางอายุของวัยรุ่นติดยาเสพติดมีความเกี่ยวข้องกับอึดม โน้ทส์ด้านอื่นของวัยรุ่นติดยาเสพติด แต่ยังมีงานวิจัยชิ้นอื่นที่ศึกษาพบว่า ความแตกต่างระหว่างอายุมีความสำคัญต่ออึดม โน้ทส์ด้านอื่นคือ Lowinger (1968) ได้อธิบายว่า ความสามารถในการพัฒนาอึดม โน้ทส์ของบุคคลเพิ่มขึ้น

ตามอายุ ระดับสติปัญญา การศึกษา ระดับเศรษฐกิจและสังคม และงานวิจัยของจูไรต์น เปรมีชเชียร์ (2514) พบว่า เด็กวัยรุ่นหญิงตอนต้นมีอึดมโนทัศน์ด้านความสุขความพอใจดีกว่า วัยรุ่นหญิงตอนปลาย แต่ผลการวิจัยปรากฏออกมาเช่นนี้ อาจจะเนื่องจาก ผู้วิจัยได้ศึกษาวัยรุ่น ตติยาเสกติดซึ่งมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน ทำให้อึดมโนทัศน์ไม่ได้มีการพัฒนาในด้านอื่นตามอายุ อึดมโนทัศน์เมื่อเกิดขึ้นแล้วจะค่อย ๆ พัฒนาต่อไป จนมีความคงตัวขึ้นเรื่อย ๆ แต่ก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้ตามประสบการณ์ อึดมโนทัศน์จึงเป็นสิ่งที่เปลี่ยนแปลงไปได้เรื่อย ๆ แต่จะเป็นไปในทางใด ขึ้นอยู่กับครอบครัว กลุ่มเพื่อน และสังคมที่เขาอาศัยอยู่ (Freudren, 1961) ในวัยรุ่นที่ติดยาเสกติดมีพฤติกรรมเบี่ยงเบน อึดมโนทัศน์ของเขาอาจจะเปลี่ยนแปลงไปในทางลบได้

สำหรับผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า วัยรุ่นติดยาเสกติดตอนปลายมีอึดมโนทัศน์ในด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเองดีกว่าวัยรุ่นตอนต้น อาจจะเพราะในเด็กวัยรุ่นตอนต้น ร่างกายกำลังมีการเริ่มปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ มากมาย จึงทำให้เด็กในวัยรุ่นตอนต้นมักเกิดความวิตกกังวล มีสภาวะจิตใจไม่อยู่ในสมดุลย์ และเมื่อจิตใจไม่อยู่ในสมดุลย์ บุคคลมักใช้พฤติกรรมต่อต้าน (Defence Mechanism) ในวัยรุ่นติดยาเสกติดเด็กยิ่งประสบปัญหาหนักทั้งทางด้านครอบครัว และสังคม ทำให้เด็กมีแนวโน้มของการใช้กลไก การต่อต้านมากขึ้นจนไม่สามารถยืนอยู่บนหลักการ และเหตุผลของความเป็นจริง ในวัยรุ่นตอนปลายส่วนใหญ่จะสามารถค้นหาเอกลักษณ์แห่งตนเองได้แล้ว รู้จักตัวเองและสามารถเชื่อมโยงบทบาท หน้าที่ของตนให้เข้ากับสังคมได้ (ประไพพรหม ภูมิวุฒิสาร, 2530) ทำให้มีความกล้าที่จะยอมรับความจริงเกี่ยวกับตนเองทั้งในด้านดีและด้านไม่ดี มากกว่าวัยรุ่นตอนต้น

4. วัยรุ่นติดยาเสกติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสกติด 0-2 ปี, 2-4 ปี และมากกว่า 4 ปี มีอึดมโนทัศน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ในด้านร่างกาย, ด้านส่วนตัว, ด้านครอบครัว, ด้านสังคม, ด้านการวิพากษ์วิจารณ์ตนเอง, ด้านความเป็นเอกลักษณ์, ด้านความพึงพอใจในตนเอง, ด้านพฤติกรรมที่ตนแสดงออกมา และด้านรวม ส่วนอึดมโนทัศน์ด้านศีลธรรมจรรยา มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากผลการวิจัยนี้แสดงให้เห็นว่าระยะเวลาในการติดยาเสพติดมีความเกี่ยวข้องกับอัตรา-
 โนทัศน์ของวัยรุ่นติดยาเสพติด โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยา
 เสพติดน้อยที่สุดคือ 0-2 ปี มีคะแนนเฉลี่ยของอัตราโนทัศน์ในด้านต่าง ๆ ทุกด้านดีกว่าวัยรุ่นติดยา
 เสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติด 2-4 ปี และมากกว่า 4 ปี ทั้งนี้อาจจะเป็นเพราะ เมื่อ
 ใช้ยาเสพติดไปนานขึ้น จะทำให้ผู้ติดยาเสพติดมีร่างกายและสุขภาพทรุดโทรม เกียจคร้าน อ่อนแอ
 และมีโรคแทรกได้ง่าย (สุเทพ เช่าวลิต, 2521) และยิ่งติดเป็นระยะเวลานานขึ้น ทำทางและ
 พฤติกรรมที่ผู้ติดยาเสพติดแสดงออกมานั้น ชัดเจนกว่าเป็นบุคคลติดยาเสพติด ทำให้ผู้อื่นแสดงที่ท่า
 รังเกียจ ไม่ยอมรับในความสามารถและความคิดเห็นของกลุ่มวัยรุ่นติดยาเสพติดเหล่านั้น บุคคลที่
 ติดยาเสพติดส่วนใหญ่มีปัญหาในการปฏิบัติตามกฎระเบียบของสังคมต่อต้านบทบาททางสังคม จน
 กลายเป็นที่รังเกียจของสังคมซึ่งจะนำไปสู่ปัญหาสังคมอื่น ๆ อีกมาก ซึ่งในผลการวิจัยของเคนเนธ
 เจสซี วิลสันเจอร์ (1971) ได้ศึกษาวัยรุ่นที่ติดยาเสพติดกับพวกต่อต้านไม่ยอมรับคุณค่าและบทบาท
 ทางสังคม และเมื่อวัยรุ่นติดยาเสพติดแล้ว ยังจะมีความต้องการในการใช้ยามากขึ้น จึงจำเป็น
 ที่จะต้องหาเงินมาเป็นค่าใช้จ่ายในการซื้อยา ทำให้เกิดวิถีการเงินโดยวิธีผิดกฎหมายมากขึ้น
 จากผลงานวิจัยของ จะวัลย์ ชอบธรรม (2521) พบว่าเด็กวัยรุ่นกระทำคามผิดฐานลักทรัพย์
 มากที่สุดและมีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษถึงร้อยละ 85 เด็กวัยรุ่นติดยาเสพติดที่ติดยาเสพติด
 มาเป็นระยะเวลานานก็จะมีเวลาและโอกาสในการกระทำคามผิดมากกว่าเด็กวัยรุ่นติดยาเสพติด
 ที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติดสั้นกว่า และยังเสพยาเสพติดนานขึ้น ก็จะมีพฤติกรรมเบี่ยง-
 เบวมมาก สนใจแต่ตัวเองและการได้มาซึ่งยาเสพติดที่จะต้องเพิ่มปริมาณขึ้นเรื่อย ๆ ไม่สนใจบทบาท
 ทางสังคม และก่อปัญหาให้สังคมมากขึ้น ทำให้สังคมประเมินวัยรุ่นกลุ่มนี้ว่าเป็นบุคคลที่ไม่มีคุณค่า
 และมีปฏิริยาต่อบุคคลติดยาเสพติดในการปฏิเสธหรือลงโทษ การถูกลงโทษด้วยการไม่เป็นที่ยอม
 รับของคนอื่น ๆ ในสังคม ทำให้มนุษย์มีอัตราโนทัศน์เกี่ยวกับบทบาทของตนเองในทางเบี่ยงเบน
 ซึ่งปฏิริยาของสังคมมีในทางลบที่รุนแรงมากเท่าไร ก็จะทำให้เด็กวัยรุ่นติดยาเสพติดเหล่านั้น
 ปรับตนเองให้สอดคล้องกับบทบาทที่ตนเข้าใจว่าเป็นเช่นนั้น (Mead, 1978) ซึ่งสอดคล้องกับที่
 ลีเมอร์ท (Lemert 1951) ได้ทำการศึกษาและพบว่า ปฏิริยาทางสังคมมีส่วนผลักดันให้เด็กวัย

รุ้มีความประพฤดิเบี่ยงเบน โดยใช้คำว่า การตราหน้า (Labelling) เป็นกระบวนการทางสังคมที่สรุปร้อย่างกว้าง ๆ ว่าเด็กที่มีลักษณะเช่นนั้น เช่นนี้ คือ เด็กเกเร ชีซ่า การตราหน้าเด็กรวม ๆ อย่างกว้าง ๆ ทำให้เด็กที่ถูกตราหน้าว่าเกเรยิ่งทำให้เขามีความรู้สึกละและได้รับประสบการณ์ทางสังคมที่ผลักดันให้เขามีอัตมโนทัศน์ต่อตนเองว่าเป็นเด็กเกเร (delingvent self-concept) เด็กเหล่านี้ยังแสดงพฤติกรรมเบี่ยงเบนเหลวไหลยิ่งขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับอัตมโนทัศน์ของตน Dich (อ้างถึงใน นันทิกา แยมสกา, 2522) ได้กล่าวว่าอัตมโนทัศน์ของแต่ละคนมีพื้นฐานมาจากการรับรู้ของเขาเกี่ยวกับวิธีที่บุคคลอื่นแสดงการตอบสนองต่อเขา สิ่งเหล่านี้น่าจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อความคิดเห็นเกี่ยวกับตนเองของวัยรุ่นติดยาเสพติด ทำให้มีความมั่นใจในตนเองและประเมินบุคลิภาพของตนเองต่ำกว่า วัยรุ่นติดยาเสพติดที่มีระยะเวลาในการติดยาเสพติดสั้นกว่า ดังเช่นผลการวิจัยที่ได้ปรากฏออกมา

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย